

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Politimesteren i Grønland
P. H. Lundsteensvej 1
Postboks 1006
3900 Nuuk

Direktoratet for Kriminalforsorgen
Strandgade 100
1401 København K

Gammeltorv 22
DK-1457 København K

Tlf. +45 33 13 25 12
Fax +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Personlig henvendelse: 10-15
Telefonisk henvendelse:
Man-tors 9-16, fre 9-15

10 FEB. 2009

J.nr. 2007-2874-618/LF
Bedes oplyst ved henvendelse

Dok.nr. 28

Anvendelse af detentioner i Grønland til ikke-berusere – Justitsministeriets sag j.nr. 2007-11179-0009

Jeg har modtaget Justitsministeriets udtalelse af 22. januar 2009 og de udtalelser mv. fra Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg i mit brev af 22. september 2008 tillige har bedt om.

1. I udtalelsen har ministeriet anført følgende mere generelt om forholdene i detentionerne i Grønland:

"Bl.a. på baggrund af de konkrete sager, som Folketingets Ombudsmand har rejst vedrørende anvendelsen af detentionerne i Grønland, har Justitsministeriet, Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen således drøftet, hvorledes sådanne sager kan forhindres fremover.

Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyste på mødet [den 12. december 2008; min bemærkning], at der allerede var taget flere initiativer med henblik på at sikre, at detentionsrum i Grønland kun undtagelsesvist anvendes til anbringelse af andre end berusere – f.eks. tilbageholdte og domfældte – og i givet fald med møblement.

På mødet blev Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen enige om en yderligere opstramning af praksis, som i videst muligt omfang skal sikre, at detentionsrum ikke anvendes til andet end det, de er beregnet til, og hvis dette sker, da kun i kortere tidsrum.

Det bemærkes i den forbindelse, at bl.a. de særlige geografiske og vejrmæssige forhold samt efterforskningsmæssige hensyn i visse tilfælde fortsat vil kunne gøre det nødvendigt at anbringe tilbageholdte og domfældte i detentionsrum – dette gør sig naturligvis særligt gældende for de fjernere egne af Grønland.

Politimesteren har oplyst, at der dags dato [dvs. den 22. januar 2009; min bemærkning]er anbragt i alt to tilbageholdte personer i detentionsrum i Grønland – begge på Østkysten. Disse to personer har været tilbageholdt siden henholdsvis den 5. og 17. januar 2009. Der er pt. ikke anbragt domfældte i detentionsrum i Grønland.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at det på mødet den 12. december 2008 blev aftalt – som supplement til de løbende drøftelser – at afholde halvårslige møder mellem ministeriet, Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen om status for anvendelsen af detentionsrum i Grønland til andre end berusere. I den forbindelse vil Justitsministeriet særligt drøfte spørgsmålet om anbringelse af tilbageholdte i isolation med Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen.”

Jeg lægger herefter til grund at Justitsministeriets beslutning af 22. marts 2006 – om at detentionsrum i Grønland ikke længere skal anvendes til andet end det som de er beregnet til, nemlig anbringelse af berusere og, hvis det alligevel sker, da kun i kortere tidsrum – nu efterleves i praksis. Jeg lægger også til grund at Justitsministeriet løbende er opmærksom på hvordan detentionerne i Grønland anvendes i fremtiden, bl.a. ved afholdelse af halvårslige møder med Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg tager det oplyste til efterretning, og jeg beder om at blive orienteret om resultatet af det første halvårslige møde.

2. I mit brev af 22. september 2008 anmodede jeg om oplysning om det var korrekt at detentioner med færre end tre detentionsrum, ikke var blevet forsynet med sammenklappeligt møblement. I bekræftende fald bad jeg om oplysning om hvor mange og hvilke detentioner der ikke havde modtaget møblement.

Politimesteren i Grønland har oplyst at politimesteren

”...bestilte et sæt sammenklappelige senge, stole og borde til hver af de grønlandske detentioner med tre eller flere detentionsrum, idet der dog ikke blev bestilt sammenklappeligt møblement til detentionen i Qeqertarsuaq, hvor der allerede var mulighed for at møblere et detentionsrum med en seng, et rullebord og en stol. Politimesteren har endvidere oplyst,

at der – ud over detentionen i Qeqertarsuaq – ikke blev bestilt sammenklappeligt møblement til detentionerne i Kangerlussuaq, Qasigiannuguit, Illoqqortoormiut og Qaanaaq. Politimesteren har i udtalelsen oplyst, at baggrunden for dette er, at detentionerne i Kangerlussuaq, Qasigiannuguit, Illoqqortoormiut og Qaanaaq ikke var egnede til anbringelse af tilbageholdte og domfældte, hvorfor der som altovervejende hovedregel ikke anbringes tilbageholdte og domfældte i disse detentioner.

Politimesteren har endvidere oplyst, at der ikke blev bestilt sammenklappeligt møblement til detentionen i Illoqqortoormiut, da det ene af de tre detentionsrum er indrettet til forrum/fællesrum, og der således reelt kun er to detentionsrum. Den daværende stationsleder har i øvrigt i en notits af 2. oktober 2008 oplyst over for politimesteren, at der i de to detentionsrum er en muret briks med en madras, og at begge detentionsrum kan møbleres med en stol og et lille bord.

...”

(Ovenstående citat er fra Justitsministeriets udtalelse af 22. januar 2009).

Jeg må – når jeg sammenholder det oplyste med de oplysninger som jeg i øvrigt har – forstå det oplyste således at 2 af de detentioner som ikke har modtaget møblement, har færre end tre detentionsrum. Det er detentionerne i Kangerlussuaq og Qaanaaq som ikke skønnes at være egnede til anbringelse af domfældte og tilbageholdte.

Inspektionschef Lennart Frandsen har besøgt detentionen i Kangerlussuaq og kan bekræfte at detentionsrummene dér – to rum – ikke er egnede til anbringelse af domfældte og tilbageholdte, jf. også inspektionsrapporten af 4. marts 2006 (s.7-8). Hertil kommer også at der fra Kangerlussuaq er gode transportmuligheder til andre byer i Grønland.

Inspektionschefen har ikke besøgt detentionen i Qaanaaq, men jeg lægger til grund at den heller ikke er egnet til anbringelse af domfældte og tilbageholdte.

I Qasigiannuguit blev der i andet halvår af 2004 efter kritik og henstilling fra Folketingets Ombudsmand etableret en ny detention. Ifølge de oplysninger som jeg er i besiddelse af, er detentionen indrettet med 3 detentionsrum (og stationslederbolig) i bygning B 717.

Jeg beder om nærmere oplysninger om hvorfor denne nyetablerede detention med tre detentionsrum skønnes at være uegnet til (kortvarig) anbringelse af domfældte og tilbageholdte og derfor ikke er blevet forsynet med et møblement.

Inspektionschef Lennart Frandsen foretog den 21. maj 2003 inspektion af den tidligere detention i Qasigianguit. Justitsministeriet er løbende blevet gjort bekendt med inspektionsrapporter om denne inspektion og om etableringen af den nye detention, senest ved brev herfra af 3. december 2003. Rigspolitichefen med hvem brevvekslingen om den nye detention er ført, har behandlet sagen under j.nr. 2003-3220/82-2.

Jeg lægger endelig til grund at detentionen i Illoqqortoormiut har tre detentionsrum, at et af detentionsrummene er indrettet til forrum/fællesrum, og at begge de to andre detentionsrum kan møbleres med en stol og et lille bord.

I udtalelsen af 22. januar 2009 har Justitsministeriet oplyst at der denne dato var anbragt to tilbageholdte i detentionsrum på Østkysten. Det er ikke oplyst om der var tale om anbringelse i den samme detention. Den ene af de anbragte havde den 22. januar 2009 opholdt sig i den pågældende detention i 17 dage, den anden i 5 dage.

Hvis der er tale om den samme detention, f.eks. detentionen i Tasiilaq, hvilket jeg umiddelbart anser for sandsynligt, og hvis detentionsrummene alene er forsynet med et sæt sammenklappeligt møblement, indebærer det at den ene af de tilbageholdte har opholdt sig i nogen tid i et detentionsrum der alene har været "møbleret" med en madras på gulvet.

Jeg iværksætter ikke en nærmere undersøgelse af de to anbringelser på det foreliggende grundlag, men bemærker at disse anbringelser understreger betydningen af at der er tale om kortvarige anbringelser.

Jeg henviser i øvrigt til det som er anført under punkt 6 nedenfor.

3. I min udtalelse af 22. september 2008 henstillede jeg til Politimesteren i Grønland og Justitsministeriet at overveje en generel regel i dagsbefaling nr. 1 af 2. maj 2008, punkt 4.6.1.1. og 4.6.1.2., hvorefter der skal ske tv-overvågning af domfældte og tilbageholdte i mindst 7 døgn med tilhørende fuldt oplyst detentionsrum døgnet rundt før tv-overvågningen permanent kan slås fra. Jeg anførte en nærmere begrundelse for min henstilling.

Politimesteren i Grønland har i fortsættelse af to skriftlige udtalelser til Justitsministeriet telefonisk oplyst over for ministeriet at politimesteren vil inddrage mine bemærkninger ved den kommende ændring af dagsbefalingen.

Jeg henstillede også til Justitsministeriet og Politimesteren i Grønland at overveje at ændre dagsbefalingen således at dagsbefalingen kommer til at indeholde en bestemmelse om at detentionsrummene – når de undtagelsesvist

anvendes til anbringelse af andre end berusere – skal være møbleret med en sammenklappelig seng, stol og bord.

Justitsministeriet har oplyst at Politimesteren i Grønland telefonisk har oplyst at der vil blive taget højde for dette ved den kommende ændring af dagsbefalingen.

Jeg afventer orientering om ændringerne i dagsbefalingen. Efter min opfattelse bør ændringerne ske snarest muligt.

4. I mit brev af 22. september 2008 anmodede jeg om en forklaring på hvordan en oplysning om at der alene havde opholdt sig fem domfældte i detentionen i Ilulissat i perioden fra den 1. januar 2007 til den 1. november 2007, skulle forstås.

Politimesteren i Grønland har givet en forklaring og har beklaget hvis hans oplysning har været meningsforstyrrende.

Jeg foretager ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

5. I udtalelsen af 22. januar 2009 har Justitsministeriet nærmere redegjort for hvordan den løbende – ugentlige – kontrol med at domfældte og tilbageholdte kun undtagelsesvist opholder sig i politiets detentioner, vil ske.

Jeg har noteret mig det oplyste.

6. I Tasiilaq er der nu – efter at arbejdet med en tilbygning til detentionen er færdigt – ifølge de oplysninger som jeg i øvrigt er i besiddelse af, etableret en detention med 5 detentionsrum.

Jeg forstår at der (også) til denne detention alene er anskaffet et møblement.

I betragtning af beliggenheden på Østkysten hvor der ikke er en anstalt for domfældte, og i betragtning af de oplysninger om anvendelsen af denne detention som indgik i beslutningen om at udvide detentionen (j.nr. 2006-2982-618 om overbelæg i detentionen i Tasiilaq), synes der i hvert fald i denne detention at være behov for mere end et sæt møblement.

Jeg henstiller til Politimesteren i Grønland og Justitsministeriet at overveje at anskaffe yderligere møblement til detentionen i Tasiilaq.

Jeg henviser i øvrigt til det som jeg har anført ovenfor under punkt 2 i slutningen.

Jeg kan i øvrigt oplyse at det er planlagt at Folketingets Ombudsmand foretager inspektion af detentionen i Tasiilaq i august/september måned 2009.

7. Jeg har i brevet af 22. september 2008 udtalt at det er overordentligt kritisabelt at en tilbageholdt i en periode på i alt 74 døgn var anbragt i detentionen i Sisimiut hvor detentionsrummet alene var "møbleret" med en madras på gulvet og under nogle nærmere beskrevne forhold. (TV-overvågning døgnet rundt og oplyst detentionsrum).

I tilslutning til denne kritik anmodede jeg Politimesteren i Grønland og Justitsministeriet om at oplyse nærmere om baggrunden for at den pågældende tilbageholdte ikke blev modtaget i Anstalten for domfældte i Sisimiut.

Justitsministeriet har bl.a. oplyst at dette ikke i hele perioden skyldtes efterforskningsmæssige hensyn, men i en del af perioden alene pladsforhold. Jeg finder ikke tilstrækkeligt anledning til på nuværende tidspunkt at iværksætte en nærmere undersøgelse af dette forhold.

8. I brevet af 22. september 2008 gjorde jeg på grundlag af det der blev oplyst over for mig, en bemærkning om at jeg hidtil havde lagt til grund at leverancen af møblement til detentionen i Sisimiut var sket i efteråret 2006, men at jeg måtte konstatere at det først var sket i juni 2007.

Direktoratet for Kriminalforsorgen og Politimesteren i Grønland har herefter nærmere undersøgt tidspunktet for leverancen. Det har herved vist sig at stationslederen ved Politiet i Sisimiut den 22. oktober 2006 har kvitteret for modtagelsen af et møblement.

Det der tidligere blev oplyst om forløbet med møbleringen af detentionen i Sisimiut, også i den periode da den tilbageholdte der er omtalt i pkt. 7 ovenfor, var placeret i detentionen, forekommer herefter helt uforståeligt.

Jeg har imidlertid besluttet ikke på nuværende tidspunkt at foretage en nærmere undersøgelse af dette forhold. Jeg er enig med Politimesteren i Grønland i at det er beklageligt at oplysningerne i politimesterens udtalelse af 27. februar 2008 ikke var korrekte. Jeg henviser til politimesterens udtalelse af 10. november 2008 til Justitsministeriet. Jeg har noteret mig at Justitsministeriet ikke finder anledning til at foretage sig yderligere vedrørende dette forhold.

9. Til Justitsministeriets orientering vedlægger jeg en kopi af en e-mail af 19. januar 2009 som er modtaget her ved embedet, bl.a. om en 20-årig tilbageholdts anbringelse i ca. 5 måneder i 2007/2008 i detentionen i Narsaq. E-mailen er en gengivelse af en artikel i AG. Detentionsrummet var ifølge artiklen alene "møbleret" med en madras på gulvet (og et TV). I nogle tilfælde måtte den 20-årige dele detentionsrummet med en anden indsat.

De nærmere omstændigheder bag artiklen, har jeg ikke undersøgt.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen